

**CONCOURS EXTERNE / SECOND CONCOURS INTERNE
DE RECRUTEMENT DE PROFESSEURS DES ÉCOLES
SPÉCIAL LANGUES RÉGIONALES**

BRETON

ÉPREUVE ÉCRITE D'ADMISSIBILITÉ

L'usage de tout ouvrage de référence, de tout dictionnaire et de tout matériel électronique est rigoureusement interdit.

Durée de l'épreuve : 3 heures

Coefficient : 2

Daou soner o tont d'ar gêr

Echu e oa ar friko ha kaset e oa bet an dud nevez d'ar gêr. Soubenn al laezh, gant ur chapeledad kraoñ-dimezell en he c'hreiz, a oa bet servijet, dirak ar gerent ha tud all an eured, d'an daou bried yaouank en o gwele. Kanet e oa bet d'ar re-mañ, gant mistri kanerien, *Son ar soubenn-laezh* keit ha ma oa ar sonerien o son da vat an ton anezhi.

5 Er penn uhelañ d'an ti, e-kichen an oaled, edo an daou gañfard-mañ o ren an abadenn. Mav ha seder e oant o-daou, rak pep a zevezh mat o devoa graet an deiz-se. En-dro da dog pep hini anezho e oa rollet ur walennad voulouz-kordonenn eus ar c'haerañ, ouzhpenn un troatad lec'hed dezhi. Evel-se e veze paeet ar sonerien, gwechall, e bro ar Rouziged.

10 Gant o zogoù, pintet ken uhel, e stokent ouzh solioù an ti, ha tennañ a raent evel-se da zaou ramz hag a vije bet deuet da lakaat korrigez da zañsal.

15 Krozal a rae an ti, adalek an diazez tre betek al lein, gant son ha ton, ha laouen-bras e oa an holl. Evañ a reas c'hoazh an dud bep a vanne sistr ha bep a vanne hini kreñv, ha goude bezañ graet un taol jabadao e-kreiz al leur-di, evit echuiñ an devezh, e lavarjont kenavo ha chañs vat d'an dud nevez hag an eil d'egile. Pep hini diouzh e du a gemeras neuze penn an hent da vont d'ar gêr, tomm d'e glipenn ha pounner e zivesker, rak stank a oa bet ar banneoù ha nebeut-tre a ziskuizh etre pep abadenn dañs.

20 En ur zont er-maez eus an ti, en em gavas Matulin ar Bourc'hiz, ar bombarder, ha Yann ar Gall, ar paotr-binioù, o-daou evel boaz da ziwezhañ o kuitaat ar c'hoari, e-kreiz an noz teñval-sac'h, war dachenn bourc'h Sant-Riwal. Da gentañ ne weljont berad ebet, o vezañ ma oa dallet c'hoazh o daoulagad gant sked an teir pe beder goulaouenn-soav a oa bet lakaet war an daol ha war ar bank a oa e-kichen gwele an daou bried nevez-euredet.

25 Pilpasat a rejont eta, e-pad ur pennadig, a-raok kavout o hent, met ne voent ket pell-bras oc'h en em voazañ ouzh an deñvalijenn hag e kerzhjont, kempennik a-walc'h evit daou soner o tont d'ar gêr diouzh ur friko. N'en devoa ket an hent, a dra sur, doare da vezañ kompez tre dindan o zreid, hag horjellañ a raent un dister dra bennak. Met e pelec'h emañ an hini ha na garg ket muioc'hik eget kustum pa 'n em gav war ar bern ha pa rank, evel ar baourkaezh sonerien-mañ, chom e-pad an deiz hag ur pennad mat eus an noz da c'hwezhañ en ur vombard hag en ur sac'h-binioù ?

30 Hounnezh, va zud, a zo micher a-walc'h ha n'eus ket par dezhi da zegas sec'hed d'an hini a vez dav dezhañ labourat warni evit gounit e dammig kreun !

35 Diskoachañ a reas al loar he c'hernioù lemm a-douez ar c'houmoul a oa o virout outi da deurel he bannoù war an douar. E-pad ur pennadig e voe sklaeroc'h ar wenodenn ma kerzhe Matulin ha Yann warni, met anat e oa n'edo ket pell ar glav.

Pa voent degouezhet er penn pellañ d'ar wenodenn, e-lec'h ma oa dav dezho en em zispartiañ evit mont pep hini diouzh e du, setu ma lavaras Yann ar Gall d'e genseurt :

40 « Peogwir hon eus graet bep a zevezh mat hiziv, - ya ! ret eo anzav n'eo ket en un eured truilhek omp bet - ha peogwir ne vez diouzh an noz den diwezhat ebet, mar karez ez aimp da dañva va sistr. Hini beuz eo, nerzhus ha liv brav dezhañ, graet gant avaloù c'hwerv-ruz bihan ha dous-rijennek kemmesket daouhanter. Poazh-mat eo bremañ hag aesoc'h eget laezh dous da evañ. An deiz all, gant un hanter skudellad dioutañ, am boa daoubennet Fañch Gourvest, an troc'her-moc'h. Gwir eo n'eo ket ar paourkaezh Fañch ur maout da dalvout ouzh an evaj. Mont a rafe e-barzh diouzhtu gant ur veskennad piketez hag ur c'houblad avaloù trenk...

45 Met dilun diwezhañ edo ar miliner o portezañ, ha digarez en devoa bet da dreiñ en ti da zegas deomp ur sac'had bleud ed-du. Ur banne a rois dezhañ ha lavarout a reas din n'en devoa ket evet koulz sistr ha va hini e nep lec'h ar bloaz-mañ. « Hemañ, emezañ, en deus graet din ur galon nevez. » Pa glevez tud evel ar miliner oc'h ober fougeoù gant traoù ar re all, e c'hellez bezañ sur e rankont bezañ dreist, rak n'eus ket par d'an den-se da gavout anv er pezh n'eo ket dezhañ. »

50 Matulin ar Bourc'hiz n'eo ket ur galon nevez a oa en e greiz, rak deuet e oa un tammig war an oad, met unan dener eo a dride e-barzh e vruched. Ne voe ket evit herzel ouzh an toueller, hag eñ da heul Yann ar Gall etrezek Penn-ar-Waremmit, e-lec'h ma edo hemañ o chom...

Yeun Ar Gow, *Ur galedenn a zen*, Hor yezh, 1973

I. Goulennoù : respontit gant frazennoù

- 1 - Eus peseurt korn-bro eus Breizh zo kaoz en destenn-mañ ? Kemerit harp war an destenn evit arguziñ. 1 poent
- 2 - Displegit plas ar sonerezh hag an dañs en darvoud. 2 boent
- 3 - Displegit ar frazenn « Gant o zogoù, pintet ken uhel, e stokent ouzh solioù an ti, ha tennañ a raent evel-se da zaou ramz hag a vije bet deuet da lakaat korrige da zañsal. » (l. 9-10) 1,5 poent
- 4 - Penaos e oa echuet an devezh gant an dud pedet ? Perak ? 1,5 poent
- 5 - Perak eo diaes d'ar sonerien kavout o hent ? 2 boent
- 6 -
- a. Piv eo an daou soner ? Taolennit anezho. 1 poent
- b. Peseurt darempredoù zo etrezo ? 1 poent
- 7 - Diskouezit ez eus lorc'h en hini en deus graet ar sistr. 1,5 poent
- 8 - E brezhoneg e vez lavaret « mezv evel ur soner ». Petra soñjit eus an dro-lavar-mañ diwar lenn an destenn-mañ ? 1,5 poent
- 9 - Peseurt sell en deus an daneveller war ar sonerien hag o micher ? 2 boent

II. Troidigezh

- Troit e galleg adalek al linenn 17 : « En ur zont er-maez eus an ti... » betek al linenn 21 : « an daou bried nevez-euredet. » 5 poent